

ТЕМА: ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ
ПЕНСІЇ У ЗВ'ЯЗКУ З ВТРАТОЮ
ГОДУВАЛЬНИКА

- ***Вступ***

Коли родина втрачає захисника України, вона потрапляє у складну ситуацію. Державна підтримка мала б стати опорою, але на практиці часто виникають труднощі через бюрократію. Пенсійний фонд розглядає документи формально, недооцінюючи права родичів і призначаючи мінімальні виплати, хоча за законом вони мають право на більше.

Основна проблема – заплутана система нарахувань, через яку ігноруються премії та бойові надбавки військового.

- ***Актуальність теми***

Актуальність дослідження порядку оформлення пенсії у зв'язку з втратою годувальника зумовлюється кількома ключовими чинниками.

1. Соціальна вразливість отримувачів. Цей вид пенсії призначається найменш захищеним верствам населення: дітям, особам з інвалідністю, літнім батькам. Будь-які затримки або помилки в оформленні можуть призвести до критичного погіршення їхнього матеріального становища.

2. Війна та демографічні зміни. В умовах воєнного стану в Україні значно зросла кількість сімей, які втратили годувальника внаслідок бойових дій. Це вимагає оперативного вдосконалення процедур оформлення, спрощення документообігу (наприклад, щодо отримання свідоцтв про смерть на тимчасово окупованих територіях) та посилення цифровізації процесу через портал Дія.

3. Проблеми доказування факту утримання. Чинне законодавство вимагає підтвердження факту перебування на утриманні, що часто є складно завданням через відсутність офіційних довідок або спільного проживання. Особливо це стосується неповних сімей або випадків, коли годувальник працював неофіційно.

НОРМАТИВНА БАЗА, ЯКА РЕГУЛЮЄ ЦЕ ПИТАННЯ

- Конституція України (ст. 46 - право на соціальний захист).
- Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 щодо пільг сім'ям ;ям загиблих).
- Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» та Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».
- Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (ст. 29).
- Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання призначення та виплати пенсій» (затверджує перелік документів).
- Роз'яснення Міністерства соціальної політики України щодо порядку призначення таких пенсій.

ПФУ ТА ЙОГО ПОВНОВАЖЕННЯ ЩОДО ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЇ

Органом, уповноваженим призначати пенсії в Україні, є Пенсійний фонд України (ПФУ). Він здійснює свої повноваження через систему територіальних органів, а саме головні управління та сервісні центри ПФУ.

Ключові повноваження органів ПФУ щодо пенсійного забезпечення:

- Розгляд заяв та документів: Приймають заяви про призначення, перерахунок або поновлення пенсій, а також перевіряють достовірність наданих відомостей.
- Прийняття рішень: Ухвалюють рішення про призначення пенсії або про відмову в її призначенні у строк не пізніше 10 днів з дня надходження заяви з усіма необхідними документами.
- Обчислення розміру: Визначають розмір пенсії відповідно до наданих документів, тривалості страхового стажу та заробітної плати.
- Ведення обліку: Формують та ведуть електронні пенсійні справи одержувачів, а також обробляють дані в Реєстрі застрахованих осіб.
- Виплата та контроль: Здійснюють нарахування та виплату пенсій, а також контролюють правильність витрат коштів Пенсійного фонду.

1. Діти:

- Неповнолітні (до 18 років).
- Студенти денної форми навчання — до 23 років.
- Діти-сироти (окремі умови нарахувань).
- Особи з інвалідністю, яку отримали до 18 років — пожиттєво (поки діє статус).

2. Подружжя:

- Вдова загиблого героя має право на дострокову пенсію з 50 років при стажі 20 років — навіть без досягнення загального пенсійного віку.

3. Батьки:

- Після досягнення 60 років (або 55 років за пільгових умов).
- Якщо мають інвалідність.

4. Інші родичі:

- Брати, сестри, онуки до 18 років (за відсутності працездатних батьків).
- Родичі, які не працюють через догляд за дитиною померлого до її 8 років.

Подання заяви до ПФУ

- Подати документи на призначення пенсії можна зручним для вас способом:

Особисто: Звернувшись до будь-якого найближчого Сервісного центру ПФУ незалежно від зареєстрованого місця проживання (принцип екстериторіальності).

- Дистанційно: Скориставшись Вебпорталом електронних послуг ПФУ, подавши заяву та скан-копії документів з накладанням кваліфікованого електронного підпису (КЕП)

Які документи необхідні

- Паспорт та ІПН особи що оформлює пенсію .
- Документи, що підтверджують загибель (посвідчення про загибель, видане військовою частиною або органами РАЦС).
- Документи, що підтверджують зв'язок із загиблим.
- Довідка про склад сім'ї загиблого.
- Документи, що підтверджують службу та причину загибелі (довідка з військової частини про обставини загибелі).
- Трудова книжка або інший документ, що підтверджує незнаходження клієнтки на утриманні інших осіб або відсутність інших джерел доходу.
- Заява про призначення пенсії (за встановленою формою)

ВИСНОВОК

Таким чином, ключовим принципом призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника є її заявний характер — вона не нараховується автоматично. Право на неї виникає у непрацездатних членів сім'ї за умови підтвердження факту утримання (для дітей ця вимога не є обов'язковою) та наявності страхового стажу в померлого годувальника. Процедура передбачає як особисте, так і онлайн-звернення до органів Пенсійного фонду, а в період воєнного стану діє низка спрощень, зокрема щодо збору довідок для студентів. Отже, порядок оформлення є чітко регламентованим, але водночас гнучким з огляду на обставини, що склалися.